

TÜRKİYE İÇİN AB ÜYELİK MÜZAKERELERİ SÜRECİ

Sunuş

Avrupa Birliği, Türkiye'nin AB'ye üyelik müzakereleri ve merak uyandıran bu süreçle ilgili kitapçığı size sunmaktan mutluluk duymaktayım.

Bir aday ülke AB'ye girmeye hazırlanırken, ülkedeki her bir birey bu süreçte yer alır ve süreçten etkilenir. Bu nedenle, Türk halkının bu dönemin getireceği değişiklikler hakkında daha fazla bilgi sahibi olmasının büyük önemi vardır. Başarılı bir AB üyeliği sadece hükümet tarafından ulaşı-

lacak bir hedef değildir. Türkiye ve Türk halkının üyelikten en üst seviyede yararlanabilmesi için, Türk halkının bir bütün olarak gayret göstermesi, AB ve AB'nin işleyişi hakkında doğru bir anlayışa dayalı, iyimser, "yapabiliriz" özelliği taşıyan nitelikli bir yaklaşıma sahip olması gerekecektir.

Bu kitapçık, AB'nin ne olduğu ve nasıl çalıştığı, Türkiye'nin geçmiş yıllardaki AB ile olan ilişkisi, AB ile müzakere süreci ve işleyişler hakkında kısa bilgiler sunmaktadır. Son olarak küçük bir sözlük AB ile ilgili konularda kullanılan gizemli jargonu açıklamaktadır.

Bu kitapçığın bizi daha iyi anlamanız için yardımcı olacağını ümit ediyoruz. Ayrıca umuyoruz ki bu kitapçık AB, AB'ye katılım ve üyeliğin Türkiye için, sizin için, aileniz ve arkadaşlarınız için ne anlama geleceği hakkında daha fazla bilgiye ulaşmak istemenizi sağlayacaktır. Tüm Türkiye'de genellikle kamu kurumları ve sosyal ortaklarla işbirliği halinde gerçekleştirmekte olduğumuz etkinliklerden birine katılacağınızı veya şahsen İstanbul'daki Avrupa Birliği Bilgi Merkezi'ni (ABBM) ya da www.avrupa.info.tr adresindeki web sitemizi ziyaret edeceğinizi ümit ediyoruz.

Hansjörg Kretschmer
Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu Başkanı

■ AB: nedir ve nasıl çalışır?

Bu kitapçık AB'nin işleyişi hakkında çok detaylı bilgiler içermemektedir. Ancak "genişleme" politikasını ve Türkiye'nin katılım müzakerelerini tamamen anlamak için AB ve mekanizması hakkında bazı temel bilgilerin açıklanması gerekir.

İlk olarak **AB bir kurum olarak benzersizdir**: ona tamamen benzeyen başka bir kurum yoktur. Mevcut devletlerin yerini alması amaçlanan bir devlet değildir. Ancak devletler arası iş birliği için kurulmuş bir organizasyon olmaktan da çok daha fazlasıdır. Barış ve refah için birlikte çalışmaya kararlı demokratik Avrupa ülkelerinden oluşan bir ailedir. Üye ülkeler, ortak menfaat içeren belirli konulardaki kararların Avrupa düzeyinde demokratik olarak alınabilmesi için egemenliklerinin bir kısmını devrettikleri ortak kurumlar kurmuşlardır. Bu sayede, birbiriyle bağlantılı modern dünyanın pek çok problemi ile ulusal yerine bölgesel düzeyde daha iyi mücadele edilir.

Aşağıda temel hatları verilen ana kurumlar AB'nin mekanizması ve motorudur.

Avrupa Parlamentosu, 25 AB ülkesinin vatandaşları tarafından doğrudan seçilen çeşitli siyasal partilerden gelen 732 üyeden oluşur. Parlamentosunun ana görevi AB vatandaşlarının görüşlerini ve menfaatlerini temsil etmek, AB bütçesi konusunda karar almak ve Avrupa Komisyonu tekliflerine dayalı Avrupa kanunlarını onaylamaktır. Yasama ve bütçe sorumluluklarını Avrupa Birliği Konseyi ile paylaşır.

Bakanlar Konseyi, ulusal hükümetlerin bakanları veya tüm Avrupa ülkeleri temsilcilerinden oluşur ve Avrupa Parlamentosu ile bütçe, kanunların onaylanması ve politika kararlarının alınması konusundaki sorumluluğu paylaşır. AB'nin ortak dış politika ve güvenlik politikası ile bazı adalet ve özgürlük konularındaki AB çalışmalarında ana sorumluluk Bakanlar Konseyi'ne aittir. Her altı ayda bir farklı bir Üye Ülke, Konsey'in ve tüm çalışma gruplarının Başkanlığını devralır.

Avrupa Konseyi (Avrupa Devlet ve Hükümet Başkanları Konseyi), AB'nin en yüksek karar alma organıdır. 25 Üye Ülkenin devlet ve hükümet başkanları ana politika konularını tartışmak ve AB'ye rehberlik yapan ve yön veren temel kararları almak üzere yılda en az iki kez bir araya gelir.

Avrupa Komisyonu, her AB ülkesinden bir temsilci olmak üzere 25 kişiden oluşan ve 24,000 memura sahip, bir bütün olarak Avrupa Birliği'nin menfaatlerini temsil eden ve savunan bağımsız organdır. Yeni Avrupa kanunları için teklifler hazırlar ve bunları Avrupa Parlamentosu'na ve Avrupa Bakanlar Konseyi'ne sunar; AB Politikalarının uygulanması ve AB fonlarının harcanması ile ilgili günlük çalışmaları yönetir ve üye ülkelerin Avrupa anlaşmalarına ve kanunlarına uyup uymadıklarını gözetler. Gerekirse kanunlara haykırı davrananları Adalet Mahkemesine götürebilir. Şu anki Avrupa Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso'dur.

AB kurumları, "Avrupa Konseyi" (Türkiye bu konseyin bir üyesidir) ve Strazburg'da bulunan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ile karıştırılmamalıdır.

■ AB ve genişlemenin kısa bir tarihi

AB sürekli olarak gelişmekte, asla hareketsiz kalmamaktadır. Uzun ve başarılı bir tarihe sahip olan AB genişlemesi kapsamında son olarak, 1 Mayıs 2004 tarihinde Orta Avrupa, Baltık ve Akdeniz'den 10 yeni ülke AB'ye kabul edildi. AB'nin kapsam ve çeşitlilik açısından tarihindeki en büyük ve iddialı büyüme olan bu genişleme, AB'nin dünyadaki en büyük ekonomik blok olma konumunu güçlendirdi ve AB'yi dünya sahnesinde daha önemli bir oyuncu haline getirdi. 1957 yılında altı ülkenin Avrupa Ekonomik Topluluğu'nu (AET) oluşturmasından bu yana beş genişleme turu dahilinde on

dokuz ülke birliğe katılmış bulunmaktadır. Birliğin büyümesinin kısa tarihçesi aşağıda verilmiştir:

1957	Roma Antlaşması: Belçika, Almanya Federal Cumhuriyeti, Fransa, İtalya, Lüksemburg ve Hollanda AET'yi kurdular ¹
1973	Danimarka, İrlanda ve Birleşik Krallık AET'ye üye oldular
1981	Yunanistan AET'ye katıldı
1986	Portekiz ve İspanya katıldı
1993	Maastricht Antlaşması'nın yürürlüğe girmesi: AET, Avrupa Birliği (AB) ismini aldı
1995	Avusturya, Finlandiya ve İsveç AET'ye katıldı
2003	25 üyeli bir Avrupa Birliği ile düzgün bir şekilde çalışmaları için AB Kurumlarını daha yüksek bir verimlilik açısından yeniden düzenleyen Nice Antlaşması yürürlüğe girdi
2004	Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Macaristan, Letonya, Litvanya, Malta, Polonya, Slovak Cumhuriyeti ve Slovenya AB'ye katıldı.

Genişleme süreci devam etmektedir. Bulgaristan ve Romanya 2007 veya 2008 yılında katılacaklardır. AB, Ekim 2005'de Türkiye ve Hırvatistan ile katılım müzakerelerine başladı. Sıradaki diğer Güney Doğu Avrupa Ülkeleri olan Arnavutluk, Bosna Hersek, Sırbistan, Karadağ ve Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti AB'ye üyelik için net bir görüşe sahiptirler.

¹ Bu süreçteki ilk adım başlangıçtaki altı Üye Ülke arasında yapılmış olan Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nu kuran 1951 tarihli Paris Antlaşmasıdır.

■ Türkiye'nin AB ile olan ilişkileri

Türkiye, 1959 yılında genç AET ile yakın iş birliği içinde olmak ve bir “ortaklık anlaşması” kurmak isteyen ilk ülkelerden biridir. Türkiye ile AET arasında Ankara Anlaşması 12 Eylül 1963 yılında imzalandı.

Anlaşmanın ana amacı “hızlandırılmış ekonomik ilerleme ve ticaretin uyumlu genişlemesi aracılığıyla Türkiye’de ve Avrupa Ekonomik Topluluğundaki yaşam koşullarının sürekli iyileştirilmesinin sağlanması ve Türk ekonomisi ve Topluluk arasındaki eşitsizliğin azaltılması” idi. Bu plandaki önemli bir unsur Türkiye’nin AET ülkeleri ile kısıtlama olmadan mal ve tarımsal ürün ticareti yapabilmesine imkan veren bir “Gümrük Birliği’nin” oluşturulmasıydı. Anlaşma ayrıca

AB ve Türkiye'nin ortaklıklarını geliştirebileceği, örneğin "Ortaklık Konseyi" gibi kurumlar oluşturdu.

Türkiye ve AB ilişkilerinde yakın dönem kilometre taşları aşağıdaki gibidir:

1987	Türkiye 14 Nisan'da tam üyelik başvurusunu sundu.
1989	Avrupa Komisyonu, AB'nin kendi iç pazar uyumlaştırmasını tamamlayıncaya kadar yeni bir üye kabul edemeyeceği şeklindeki görüşünü sundu.
1993	AB ve Türkiye "Gümrük Birliği" müzakereleri başladı.
1996	Türkiye ve AB arasındaki "Gümrük Birliği" 1 Ocak'ta yürürlüğe girdi.
1999	Avrupa Konseyi, Komisyonun Türkiye hakkındaki ikinci Düzenli Raporundaki tavsiyelerine uyarak Aralık ayındaki Helsinki Zirvesinde Türkiye'ye AB üyeliği için aday ülke statüsünü verdi.
2000	Avrupa Konseyi 8 Mart tarihinde Türkiye'nin AB katılım süreci için bir yol haritası sağlayan "AB - Türkiye Katılım Ortaklığı" nı Kabul etti. "AB - Türkiye Katılım Ortaklığı", Türkiye'nin AB üyeliği yönünde ilerleme sağlayabilmesi için çalışma gerektiren öncelik alanları ile birlikte bu önceliklerin uygulanması için AB tarafından Türkiye'ye sağlanan finansal desteği ve desteğin şartlarını tek bir çerçevede bir araya getirdi.
2001	19 Mart'ta Türk Hükümeti, Katılım Ortaklığını yansıtan " <i>Müktesebat</i> "ın Kabulüne İlişkin Ulusal Programı" kabul etti.
2002	Eylül ayındaki Kopenhag Zirvesinde, Avrupa Konseyi Türkiye ile ilgili önemli kararlar aldı: Gümrük Birliğinin geliştirilmesi; "katılım öncesi araç" aracılığıyla mali destekte kayda değer bir artış sağlanması ve en önemlisi, Komisyondan, Türkiye ile üyelik müzakerelerinin açılıp açılmayacağı konusunda 2004 yılında bir tavsiyede bulunması istendi.
2004	Komisyonun 6 Ekim tarihinde sunduğu olumlu tavsiyelere dayanarak Avrupa Konseyi 17 Aralık'ta Türkiye ile üyelik görüşmelerini başlatmaya karar verdi.
2005	Türkiye'nin AB'ye katılım müzakereleri 3 Ekim'de, tarama süreci 20 Ekim'de başladı.

■ Türkiye'nin katılım müzakereleri: süreç nasıl işlemektedir?

3 Ekim 2005 tarihinde başlayan AB ile Türkiye arasındaki katılım müzakereleri uzun bir sürecin başlangıcıdır. Bu müzakerelerin amacı tam üyeliktir, ancak sonuç garanti edilemez. Aşağıdaki bölümlerde bu sürecin ana unsurları ve güçlükleri açıklanmaktadır.

Bu müzakereler ne hakkındadır?

Her hangi bir aday ülke ile yapılan üyelik müzakerelerinin hepsinin amacı aynıdır ve nettir: Kulübe katılmak isteyen aday, kulübün tüm kurallarını kabul etmek ve uygulamak zorundadır. Görüşmeler hangi kuralların uygulanacağı değil, bu kuralların ne zaman ve nasıl uygulanacağı üzerinedir.

AB, demokrasi ve insan hakları gibi ortak değerlere, sınırları olmayan bir iç pazar, ve kendisine koymuş olduğu kural ve yönetmeliklere saygıya dayalı bir entegrasyon projesidir. Bu göz önüne alınarak, 1993 yılındaki Kopenhag Zirvesinde Avrupa Konseyi, yerine getirilmesi gereken temel koşulları belirleyen 4 adet temel "Kopenhag Kriterleri"ni belirledi. İlk kriter müzakereler başlamadan önce, diğerleri ise katılım için hazırlıklar sırasında yerine getirilmek zorundadır.

Siyasi kriter:

- ★ Kurumsal istikrar
- ★ Demokrasi
- ★ Hukukun üstünlüğü
- ★ İnsan hakları
- ★ Azınlıklara saygı

Ekonomik kriter:

- ★ Ekonominin devlet tarafından kontrol edilmediği; fiyatların pazar kuralları ile belirlendiği; mülkiyet haklarının kanunla korunduğu ve sözleşmelerin uygulanabildiği işleyen bir pazar ekonomisi.
- ★ AB içindeki rekabet baskısına ve pazar kurallarına dayanabilme kapasitesi – yani ekonominin AB'ye katıldıktan sonra adapte olma – ve gelişme – açısından yeterli derecede güçlü olması

AB kanunlarının (Topluluk Müktesebatı) benimsenmesi:

- ★ Adayın üyelik yükümlülüklerini yerine getirme kabiliyeti.
- ★ Politik, ekonomik ve parasal birliğin amaçlarına bağlılık.

AB'nin özümseme kapasitesi:

- ★ AB'nin Avrupa Entegrasyonu canlılığını koruyarak yeni üyeleri özümseme kapasitesi.
- ★ AB'nin ve aday ülkelerin global menfaatleri, örneğin AB politikalarına, kurumlarına etkisi; adayın büyüklüğü, nüfusu, ekonomisi, vs.

Aday, ayrıca 1995 yılında Avrupa Konseyi tarafından belirlenen “Madrid Kriterlerini” yerine getirdiğini göstermelidir. Madrid kriterleri adayın yeterli idari kapasite göstermesini gerektirir, yani:

AB kanunlarının uygun idari ve yargı yapıları aracılığıyla etkin bir şekilde uygulanması

- ★ Yeterli ihtisas
- ★ Yeterli kaynaklar
- ★ İstikrar

Topluluk Müktesebatı nedir ve neler müzakere edilebilir?

Yukarıda bahsedilen kurallar bir araya getirildiğinde, 1950'lerde ilk Avrupa Topluluklarının kuruluşundan bu yana geliştirilmiş yaklaşık

90,000 sayfa yasal belge ortaya çıkmaktadır. Bunlar; temel prensipler ve değerler, pazar yönetmelikleri, yönergeler ve bir çok alandaki yönetmelikler, mahkeme kararları ve daha pek çok unsuru içerir. Bu yasal belgelerin hepsine AB jargonunda “*Topluluk Müktesebatı*” (“*acquis communautaire*”) denir.

Müktesebat tüm tarafların menfaatlerinin hesaba katılmasını garanti eden, genellikle uzun ve karmaşık bir karar verme sürecinin sonucunu yansıtır. Bu nedenle tüm adaylar için de kabul edilebilir olmalıdır. Adaylarla katılım müzakereleri çerçevesinde *Müktesebat* müzakere edilemez. *Müktesebat*, AB içinde sürekli olarak gözden geçirilir ve geliştirilir; bir aday bu çalışmaya müzakereler sona erdikten sonra katkıda bulunabilir. Diğer uluslararası kanunlar gibi AB kanunları da tüm Üye Ülkelerdeki ulusal kanunların önündedir.

Bu demektir ki, bir aday ülke ulusal mevzuatının önemli bir kısmını adapte etmek zorundadır. Pek çok ulusal kurum ve kuruluşlarını yeniden organize etmeli, gerektiğinde kurmalı ve çalışma şekillerini gözden geçirmelidir. Bu, toplum için, küçük çiftçilerden büyük holding şirketlere kadar ekonomide yer alan çeşitli aktörler için kökten değişiklikler anlamına gelir. Aday ülkenin yargı sistemi, ifade özgürlüğünden gıda güvenliği standartlarına kadar tüm alanlarda AB kanunlarının doğru uygulanmasını kontrol edebilmeli ve yürütmelidir.

Tüm işlerin %95'i evde, yani aslında Türkiye'de yapılmalıdır. 2004 yılında AB'ye katılan aday ülkeler için Baş Müzakereci olan herkes bu konuda hemfikirdir. Tüm gerekli reformların halka ve ulusal kurumlara açıklanması, seferber edilmesi, koordine edilmesi ve uygulanması en büyük sorundur. Bununla karşılaştırıldığında AB ile yapılacak görüşmeler nispeten daha kolay ve açıktır. Aslında AB

ile gerçekten “müzakere” edilecek çok az şey bulunmaktadır: bazı mali hükümler, kentsel atık su tesisleri gibi özellikle zor ve maliyeti yüksek AB şartları için daha fazla zaman verilebilir (kapsam ve süre olarak sınırlı), fakat açık prensip şudur ki tüm AB şartları katılımın – en geç – birinci gününe kadar yerine getirilmelidir. Gerekli reformlar çok karmaşık olduğundan adaylar en kısa zamanda başlamalıdır ve reformların pek çoğu çok önceden gerçekleştirilmelidir, zira hepsini söz gelişi bir yıl içinde tamamlamak imkansızdır.

Bu nedenle adayın hedefi mümkün olduğunca çok muafiyet veya geçiş dönemi müzakeresi yapmak olamaz – böyle bir strateji adayın AB üyeliğine hazır olmadığı izlenimini verebilir.

Ne kadar sürecek?

Müzakereler, Türkiye'nin AB'ye girişi için yapılan hazırlıklar ve düzenlemeler konusunda hem AB'nin hem de Türkiye'nin tatmin olduğu ana kadar devam edecektir. Bu süreç gerektiği derecede uzun sürecektir. Tüm adaylar sadece kendi yeterliklerine göre değerlendirilirler. Türkiye için Komisyonun görüşü katılımın 2014'den önce mümkün olmayacağı yönündedir. Bu değerlendirme, Türkiye'nin AB ile mevcut uyum durumuna ve 2013 yılına kadar belirlenmiş bulunan AB'nin iç mali planlamasına dayalıdır ve Türkiye büyüklüğünde ve gelişmişlik durumundaki bir ülke için gerekli büyük mali düzenlemeleri yapmak çok zor olacaktır. Reformların hızına ve etkinliğine göre katılım tabii ki daha uzun sürebilir.

Müzakere sürecindeki aktörler kimlerdir?

Müzakereler 25 AB Üye Ülkesi ve aday ülkeler arasındaki bir hükümetlerarası **Katılım Konferansı** çerçevesinde AB kurumsal çerçevesinin dışında gerçekleşir ve süreçteki her adımda oybirliği gereklidir.

Ancak uygulama nedenlerinden dolayı ve adaylara sunmadan önce ortak tutumlar konusunda fikir birliğine varmak amacıyla AB üye ülkeleri, AB Bakanlar Konseyi çerçevesinde toplanırlar. Tüm kararlar oybirliği ile alınır (veto hakkı), çoğunluk oylaması yoktur.

Bakanlar Konseyi (Üye Ülkelerden 25 bakan veya temsilcileri) AB tarafında önde gelen oyuncu ve karar vericidir. Konsey taslak ortak müzakere pozisyonlarını “AB Ortak Müzakere Pozisyonu” olarak benimser ve daha sonra bölümün resmen müzakereye açılacağı Katılım Konferansına kadar gidilebilir. Dönüşümlü olarak görev yapan Konsey Başkanı toplantılara başkanlık eder ve aday ülkelerle iletişimi sağlar.

Avrupa Komisyonu “Antlaşmaların Koruyucusu” olarak teknik destek sağlar ve kolaylaştırıcı görevi yapar. Komisyon AB’nin taslak ortak müzakere pozisyonlarını hazırlar ve adayların ilerleyişini düzenli olarak izler ve rapor eder. Komisyon ayrıca AB kanunlarını ve diğer teknik şartları açıklamak ve müzakereler sırasında ortaya çıkabilecek olan problemleri çözmek için adaylarla yakın bir şekilde çalışır. Komisyon, adaylar için önemli olan teknik ve mali destek programlarını planlar ve yönetir. Komisyon içinde çalışmalar, Genişlemeden Sorumlu Komisyon Temsilcisi Olli Rehn başkanlığında, genişleme genel müdürlüğü tarafından koordine edilir. Komisyonun Ankara Delegasyonu elbette önemli bir aktördür ve Komisyon ile Türkiye arasında aracıdır.

Türkiye Katılım Konferansında **Baş Müzakereci** görevini yapan Devlet Bakanı Ali Babacan tarafından temsil edilmektedir. Kendisine Başbakan Yardımcısı Abdullah Gül başkanlığında bir uzmanlar ekibi olan **Müzakere Ekibi** destek vermektedir. Ulusal tutumları hazırlamadan önce hükümetin tüm bölümleri ve Türk toplumundaki tüm çıkar gruplarının temsilcileri ile danışma halindedirler ve ulusal reform sürecinin yönlendirilmesinde önemli bir role sahiptirler. Brüksel’de günlük temaslar ve temsil Büyükelçi Bozkır başkanlığındaki Türkiye’nin AB Daimi Temsilciliği tarafından sağlanır.

Avrupa Parlamentosu müzakerelerdeki ilerlemeler hakkında bilgilendirilir ve ortaya çıkan Katılım Antlaşmasına onayını vermeli-dir; ayrıca tüm Üye Ülkelerin de Katılım Antlaşmasını onaylaması gerekmektedir. Çoğu durumda bunun için bir Parlamento kararı gerekmektedir. Onay konusunda yapılacak görüşmeler Üye Ülkelerdeki demokratik temsilciler için genişleme hakkındaki görüşlerini belirtme açısından bir fırsat sağlayacaktır. Bu önemlidir, zira bazen unutulmuş başka bir önemli oyuncu bulunmaktadır: kamuoyu. Bazı ülkelerde Katılım Antlaşmasının nihai onayı bir referandum sonucuna bağlı olabilir. Karşılıklı anlayışı geliştirmek ve gerçek veya algısal

konuları ve problemleri tartışmak için, Komisyon AB içindeki ve aday ülkelerdeki sivil toplum arasında diyalogu çeşitli eylemler aracılığıyla kuvvetlendirmek için tüm ilgili aktörleri davet ederek “Sivil Toplum Diyalogu” girişimini başlatmıştır.

Tarama nedir?

AB kanunları (Topluluk Müktesebatı) 35 bölüme ayrılmıştır

1	Malların Serbest Dolaşımı	19	Sosyal Politika ve İstihdam
2	İşgücünün Serbest Dolaşımı	20	Girişimcilik ve Sanayi Politikası
3	Hizmet Sunumu Özgürlüğü	21	Trans-Avrupa Ağları
4	Sermayenin Serbest Dolaşımı	22	Bölgesel Politika ve Yapısal Fonlar
5	Kamu İhaleleri	23	Yargı ve Temel Haklar
6	Şirketler Hukuku	24	Adalet, Özgürlük ve Güvenlik
7	Fikri Mülkiyet	25	Bilim ve Araştırma
8	Rekabet Politikası	26	Eğitim ve Kültür
9	Mali Hizmetler	27	Çevre
10	Bilgi Toplumu ve Medya	28	Tüketici ve Sağlığın Korunması
11	Tarım ve Kırsal Kalkınma	29	Gümrük Birliği
12	Gıda Güvenliği	30	Dış İlişkiler
13	Balıkçılık	31	Dış Politika, Güvenlik ve Savunma Politikası
14	Ulaştırma	32	Mali Kontrol
15	Enerji	33	Mali ve Bütçesel Hükümler
16	Vergilendirme	34	Kurumlar
17	Ekonomik ve Parasal Birlik	35	Diğer Konular
18	İstatistik		

Müzakereler, aday ülkenin kendisinden neler beklediğini, neler yapması gerektiğini anlayabilmesi ve AB'nin de aday ülkenin hali hazırda üyelik kriterlerinin ne kadarını karşıladığını ve nelerin yapılması

gerektiğini görebilmesi için, tüm AB mevzuatının ayrıntılı, sistematik bir sunumu ve incelemesi olan “tarama” süreci ile başlar. Bu süreç aday ülkeden ve Avrupa Komisyonu’ndan uzman görevlileri kapsar ve yaklaşık bir yıl sürer. Her bölüm ayrı ayrı taranır. Bu süreçte pek çok bölümün paralel şekilde taranması mümkündür. Tarama, dört aşamalı bir süreçtir.

- Birinci aşama :** Belli bir bölümdeki *Mükteseba*’ın ve tüm anlamlarının, Avrupa Komisyonu tarafından detaylı bir şekilde açıklanması;
- İkinci aşama :** Ulusal uzmanlar Türkiye’deki durumu açıklarlar ve tutumlarını sunarlar;
- Üçüncü aşama:** Komisyon Üye Ülkeler için bir bölümdeki müzakerelerin başlayıp başlayamayacağını tavsiye eden bir tarama sonuç raporu hazırlar;
- Dördüncü aşama:** Avrupa Konsey’inde Üye Ülkeler bir bölümün açılıp açılmaması konusunda karar verir.

Bölümlerin “açılması” ve “kapatılması” ne demektir?

Türkiye, her bir bölüme ilişkin olarak AB’ye bir müzakere pozisyonu sunacaktır. AB ise buna yanıt olarak *Mükteseba*’ın her bölümü hakkında (örneğin Balıkçılık, Ulaştırma veya Vergilendirme) Komisyon teklifine dayalı bir “Ortak Müzakere Pozisyonu” kararı alır. Daha sonra taraflar müzakere için “bir bölüm açabilir”. Ortak Müzakere Pozisyonu, Türkiye’nin tutumuna yanıt verir ve aşağıdakileri içerebilir:

- ★ daha fazla bilgi talep edebilir;
- ★ özel müzakere koşulları belirleyebilir;
- ★ kapanış için referans noktaları belirleyebilir.

Bunlar katılım müzakerelerindeki her bir bölüm için temel adımlardır:

- ★ Aday AB kanunlarını en geç katılımın birinci gününe kadar nasıl benimseyeceği, aktaracağı, uygulayacağı ve yürüteceği konusunda AB'ye bir müzakere pozisyonu sunar;
- ★ Avrupa Komisyonu bu süreci doğrular ve izler;
- ★ Avrupa Komisyonu adayın müzakere pozisyonuna yanıt olarak her bölüm için taslak ortak AB müzakere pozisyonlarını önerir;
- ★ Bakanlar Konseyi bu ortak müzakere pozisyonlarını onaylar (oybirliği ile);
- ★ Taraflar kalan konuları müzakere ederler (örneğin geçiş talepleri); tüm konular netleştirilinceye kadar bir kaç defa pozisyon belgelerinin değişimi gerekebilir;
- ★ Her biri üzerinde anlaşma sağlandıkça bölümler geçici olarak kapatılır

Ancak her konuda anlaşmaya varıncaya kadar hiçbir konuda anlaşmaya varılmış sayılmaz.

Müzakereler nasıl ilerler?

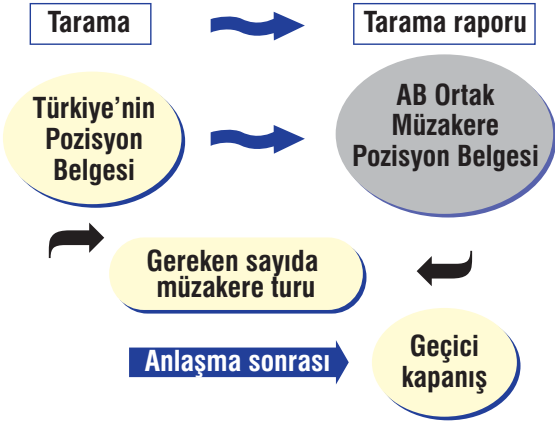

AB aşağıdakiler konusunda tatmin olduğunda bir bölüm başlığının **geçici olarak kapanması** konusunda anlaşmaya varabilir:

- ★ Aday yüksek düzeyde hazır olduğunu gösterdiğinde;
- ★ Referans noktaları karşılandığında;
- ★ Geçiş önlemleri konusunda anlaşmaya varıldığında.

Ancak, bu kapanış sadece geçicidir: tüm pakette anlaşma sağlanmadan önce tüm bölümler tekrar açılabilir. Prensiptir şudur: **“Her konuda anlaşmaya varıncaya kadar hiçbir konuda anlaşmaya varılmış sayılmaz”**.

Sürecin sonu

- ★ Genel bir anlaşmaya varıldığında, müzakerelerin sonuçları bir **“Katılım Antlaşmasına”** dahil edilir;
- ★ AB tarafında, onay için Katılım Antlaşması Avrupa Devlet ve Hükümet Başkanları Konseyi’ne ve uygunluk için Avrupa Parlamentosuna sunulur.
- ★ İmzadan sonra, Katılım Antlaşması onay için Üye Ülkelere ve aday ülkeye gönderilir ki bu ülkeler bir referanduma gidebilir;
- ★ En az bir yıl süren bu eylemler gerçekleştiğinde Antlaşma yürürlüğe girer ve aday ülke kararlaştırılan bir tarihte Üye Ülke olur.

Müzakereler ne kadar hızlı ilerler?

Her adayın üyelik başvurusu kendi yeterliklerine göre değerlendirilir, bu nedenle müzakerelerin hızı adayın hazırlık ve ilerleyiş derecesine ve çözümlenmesi gereken konuların karmaşıklığına bağlıdır.

Bir aday ülkenin tüm AB mevzuatını uygulamada hiç bir problemi olmadığını ve bunu yapmak için gerekli tüm kapasite ve yasal yapıya sahip olduklarını ortaya koyduklarını varsayarsak – bu durumda ilerleme gerçekten çok hızlı olacaktır.

Tabii ki, işler her zaman bu kadar kolay olmaz. Çoğu ülke üyelik hazırlıkları sırasında hassas konularla karşılaşır – bunlar ülkeleri için siyasal, ekonomik veya sosyal açıdan özel önem taşıdığını düşündükleri konulardır. Bu konulara özel ilgi gösterilmesi gerekir ve bazen özel çözümlere ihtiyaç duyulur. Geçmiş genişlemelerde yaşanan "sıcak" konular arasında tarım ve veterinerlikle ilgili sorunlar, emlak problemleri (yabancıların emlak alımına sadece dereceli olarak izin verme üzerine korunmalar) ve – genellikle çok hassas olan – sağlık ve gıda güvenliği konuları. Üye Ülkeler için, işgücünün serbest dolaşım konusu çok hassas olabilir ve ulusal işgücü pazarının açılmasına kısıtlamalar gerektirebilir.

Türkiye'nin ulusal öneme sahip konularını etkin bir şekilde yansıtan ve savunan bir müzakere pozisyonu sunmak için mümkün olduğunca hazır olması ve aynı zamanda farklılıkların çözümlenmesine imkan sağlamak için de yeterince gerçekçi ve esnek olması önemlidir. Bununla beraber, bütün müzakere alanlarında, Topluluğun tüm sektörlerinin süreç hakkında bilgilendirilmesi ve dahil edilmesi de büyük önem taşımaktadır. Tekrar söylemek gerekirse müzakerelere ve üyeliğe hazırlanmada yapılacak işlerin % 95'i evde yapılmalıdır! Bu sadece Hükümet tarafından güçlü bir idari yaklaşım değil aynı zamanda özellikle sivil toplum, medya, akademik çevre, birlikler, dini topluluklar, sosyal ortaklar ve işletmeler başta olmak üzere tüm sosyal ve ekonomik aktörlerle kapsamlı bir diyalog gerektirir. Son

olarak bu ve diğer “görüş çoğaltıcılar” aracılığıyla diyalog, nüfusun mümkün olduğunca büyük bir kesimini kucaklamalıdır.

Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu, Türk halkını bilgilendirmek ve iletişimde bulunmak için hem kendi çalışmalarında – örneğin elinizdeki kitapçık – hem de Türk Hükümeti ve diğer sosyal ortaklarla olan işbirliğinde büyük çaba göstermektedir. Vatandaşlarla diyalog AB’nin temel demokrasi kavramı açısından çok önemli olduğu için, bu hedefin başarıya ulaşması konusunda kararlı olunmalı ve diyalog her aşamada devam etmeli.

Eğer Internet erişiminiz varsa, genişleme süreci hakkında daha fazla bilgi için <http://ec.europa.eu/comm/enlargement/> ve <http://www.avrupa.info.tr> adreslerini ziyaret edebilirsiniz.

■ Kısa “Eurojargon” sözlüğü

Sunuşta belirtildiği gibi AB konuları ile ilgilenenler kendilerine ait bir dil konuşmaktadırlar ki bu – zaten yeterince karmaşık olan – AB’nin ne olduğunun ve nasıl çalıştığının anlaşılmasını çok daha zor hale getirmektedir. Bu “bürokrat” dilinin labirentlerinin aşılmasına yardımcı olmak üzere aşağıdaki kısa AB terimleri sözlüğü faydalı olabilir. Eğer bu tuhaf dili daha detaylı şekilde incelemek isterseniz ve İnternet erişiminiz varsa http://europa.eu.int/scadplus/glossary/index_en.htm adresini ziyaret edebilirsiniz.

Aday ülke:

Avrupa Birliğine girmek için başvurmuş ve başvurusu resmen kabul edilmiş olan ülke demektir. Halen dört aday ülke bulunmaktadır: Bulgaristan, Hırvatistan, Romanya ve Türkiye. Bir aday ülkenin AB’ye girmeden önce ‘Kopenhag Kriterleri’ni karşılaması gerekmektedir (bkz. Kopenhag Kriterleri).

Avrupa Komisyonu:

Avrupa Birliğinin çıkarlarını bir bütün olarak temsil eden ve savunan siyaseten bağımsız kurumdur. Yasaları, politikaları ve eylem programlarını önerir ve Parlamento ve Konseyin kararlarını uygulamaktan sorumludur.

Avrupa Toplulukları:

1950’lerde altı Avrupa ülkesi ekonomik kaynaklarını bir araya getirme ve ekonomik konularda ortak karar alma sistemi kurma kararı verdiler. Bunu yapmak için üç organizasyon oluşturdular:

- Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (ECSC),
- Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (Euratom),
- Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET).

'Avrupa Toplulukları' olarak bilinen bu üç topluluk, bugünkü Avrupa Birliği'nin dayanağını teşkil eder. AET kısa süre sonra en önemli topluluk haline geldi ve sonra 'Avrupa Topluluğu' (AT) ismini aldı.

EUROPA:

Bu aslında bir eurojargon değildir. Avrupa kelimesinin Latince'sidir ve ayrıca Avrupa Birliği'nin resmi web sitesinin adıdır. AB hakkında bol miktarda faydalı bilgi içerir, Düzenli olarak güncellenir ve Avrupa Birliği'nin tüm resmi dillerinde hazırlanmaktadır. <http://europa.eu>

Genel Müdürlük:

Temel AB kurumlarının (Komisyon, Konsey ve Parlamento) personeli "Genel Müdürlükler" olarak bilinen çeşitli bölümlere ayrılmıştır. Bu Genel Müdürlüklerin her biri belirli görevlerden veya politika alanlarından sorumludur. Bir genel müdürlüğün idari başkanına 'Genel Müdür' denir.

Özümseme kapasitesi:

Bu genelde bir ülke veya organizasyonu yardım alma ve bu yardımı etkin bir şekilde kullanma becerisi anlamına gelir. Gelişmekte olan ülkelerde genellikle bu kapasite bulunmamaktadır. Örneğin bir ülke tüm çocuklarının ilkökula devam etmelerine imkan sağlayacak miktarda para alabilir - fakat öğretmen eksikliği, okul eksikliği veya zayıf idari sistem nedeniyle bu paranın kısa vadede harcanması imkansızdır. İlk önce öğretmen yetiştirme, okul yapma ve sistemin verimliliğini geliştirme konularında çalışma yapılmalıdır – bu şekilde ülkenin 'özümseme kapasitesi' artacaktır.

Hükümetlerarası:

AB içinde bazı konular – örneğin güvenlik ve savunma konuları – sadece hükümetlerarası anlaşma ile kararlaştırılır (yani AB ülkelerinin hükümetleri arasında anlaşma) ve 'Topluluk metodu' kullanılmaz. Bu hükümetlerarası kararlar Avrupa Birliği Konseyi'nde bakanlar toplantısında veya en yüksek düzeyde Avrupa Devlet ve Hükümet Başkanları Konseyi olarak toplanan AB ülkelerinin başbakanları ve/veya cumhurbaşkanları tarafından alınır.

Hükümetlerarası konferans (HAK):

Avrupa Birliği antlaşmalarını değiştirmek üzere AB Üye Ülkelere hükümetlerinin bir araya geldiği konferans demektir. 2003 yılında yapılan HAK toplantısı 2004 yılında AB Anayasası'nın imzalanmasını sağladı.

Katılım ("Katılım Antlaşması", "katılan ülke", vs.):

AB bağlamında katılım tam olarak bir ülkenin AB üyeliğini tanımlayan Katılım Antlaşmasına resmen imza atması demektir;

pratik açıdan birliğe girme sürecinin kısa ifadesidir. Katılan bir ülke Kopenhag kriterlerini karşılamış olan ve Avrupa Birliğine girmek için müzakereleri tamamlamış olan bir aday ülkedir.

Kıyaslama:

Bu kelime bir ülkenin, işletmenin, endüstrinin vs. diğer ülkelere, işletmelere ve endüstrilere kıyasla ne durumda olduğunun ölçülmesi demektir. 'Kıstas' performansın değerlendirileceği standarttır.

Konsey:

İsimlerinde 'konsey' kelimesi geçen üç farklı Avrupa organı bulunmaktadır:

Avrupa Devlet ve Hükümet Başkanları Konseyi

Tüm AB ülkelerinin devlet ve hükümet başkanlarının (yani cumhurbaşkanları ve/veya başbakanlar) ve Avrupa Komisyonu Başkanının katıldığı toplantıya verilen isimdir. Avrupa Devlet ve Hükümet Başkanları Konseyi prensip olarak genel AB politikalarını kararlaştırmak ve ilerlemeyi gözden geçirmek için yılda dört kez bir araya gelir. Avrupa birliğindeki en üst düzey politika oluşturma organıdır ve bu nedenle toplantıları genellikle "zirve" olarak adlandırılır.

Avrupa Birliği Konseyi

Bakanlar Konseyi olarak da bilinen bu kurum tüm AB ülkelerinden gelen hükümet bakanlarından oluşur. Konsey ayrıntılı kararlar almak ve Avrupa kanunlarını geçirmek üzere düzenli olarak toplanır.

Avrupa Konseyi

Bu bir AB kurumu değildir. Strazburg'da bulunan hükümetler arası bir örgüttür ve (diğer konuların yanı sıra) insan hakları-

nı korumayı, Avrupa'nın kültürel çeşitliliğini desteklemeyi ve ırkçılık ve hoşgörüsüzlük gibi sosyal problemlerle mücadele etmeyi amaçlar. Avrupa konseyi 1949 yılında kurulmuştur ve ilk başarılarından biri Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin hazırlanmasıdır. Vatandaşların sözleşme kapsamında haklarını kullanmalarına imkan vermek için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesini kurmuştur.

Kopenhag kriterleri:

Haziran 1993'de Kopenhag'da bir araya gelen AB liderleri herhangi bir aday ülkenin (yukarıya bakınız) Avrupa Birliğine katılmadan önce yerine getirmesi gereken üç kriter belirledi. Birincisi aday ülke demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan hakları ve azınlıklara saygı konularını güvence altına alan istikrarlı kurumlara sahip olmalıdır. İkincisi çalışan bir pazar ekonomisine sahip olunmalıdır. Üçüncüsü tüm *Müktesebatı* (bkz. *Topluluk Müktesebatı*) kabul etmeli ve Avrupa Birliği'nin çeşitli hedeflerini desteklemelidir. Ayrıca pratikte AB kanunlarını uygulama ve yönetme becerisine sahip bir kamu idaresine sahip olmalıdır. AB bir aday ülkenin bu kriterleri ne zaman karşıladığına ve AB'nin yeni üyeyi kabul etmeye ne zaman hazır olduğuna karar verme hakkını saklı tutar.

Nitelikli çoğunluk oylaması:

Pek çok konuda Avrupa Birliği Konseyi kararlarını oylama yoluyla alır. Her ülke nüfusunun büyüklüğü oranında belli sayıda oy kullanabilir. Ülke başına oy sayısı aşağıdaki gibidir:

Fransa, Almanya, İtalya ve Birleşik Krallık	29
Polonya ve İspanya	27
Hollanda	13
Belçika, Çek cumhuriyeti, Yunanistan, Macaristan ve Portekiz	12
Avusturya ve İsveç	10
Danimarka, Finlandiya, İrlanda, Litvanya ve Slovakya	7
Kıbrıs, Estonya, Letonya, Lüksemburg ve Slovenya	4
Malta	3

Bir teklifin Konsey tarafından kabul edilebilmesi için o yönde bir 'nitelikli çoğunluk' olmak zorundadır. Bu toplam 321 oyun en az 232'si anlamına gelir. Ayrıca ülkelerin de çoğunluğu (bazı durumlarda üçte iki çoğunluk) lehte olmalıdır. Buna ek olarak bir ülke Konsey'den lehte olan ülkelerin AB toplam nüfusunun en az %62'sine karşılık geldiğinin kontrol edilmesini isteyebilir.

Oybirliği:

Bazı konularda kararlar alırken Avrupa Birliği Konseyi oybirliği içinde olmalıdır – yani tüm ülkeler aynı fikirde olmalıdır. Tek bir ülke tarafından dahi olsa herhangi bir fikir ayrılığı kararı engelleyecektir. Bu durum 25 ülkeli bir Birlikte ilerlemeyi oldukça zorlaştırmaktadır, bu nedenle oybirliği kuralı şu anda sadece sığınma, vergilendirme ile ortak dış politika ve güvenlik politikası gibi hassas alanlarda geçerlidir. Pek çok alanda kararlar nitelikli çoğunluk oylaması ile alınmaktadır.

Topluluk Müktesebatı:

Fransızcası “Acquis communautaire” olan bu terim “AB, olduğu gibi” anlamına gelir – başka bir deyişle AB ülkelerinin paylaştığı haklar ve yükümlülükler. “Müktesebat” AB’nin tüm antlaşmalarını ve kanunlarını, deklarasyonlarını ve kararlarını, AB konularındaki uluslararası anlaşmaları ve Adalet Mahkemesi tarafından verilmiş olan hükümleri içerir. Ayrıca Avrupa hükümetlerinin “adalet ve içişleri” alanlarında ve Ortak Dış Politika ve Güvenlik Politikası konusunda birlikte yürüttükleri eylemleri kapsar. Bu nedenle “Müktesebat”ın kabul edilmesi” AB’yi bulduğunuz gibi kabul etmeniz demektir. Aday ülkeler ancak “Müktesebat”ı kabul ettikten ve AB kanunlarını kendi ulusal mevzuatlarının bir parçası yaptıktan sonra AB’ye girebilirler.

Zirve:

Avrupa Konseyi’nin toplantılarına bazen Avrupa (veya AB) ‘zirve’ toplantıları denir, zira bu toplantılar AB’nin devlet veya hükümet başkanlarını bir araya getirmektedir. Bazı ülkeler Başbakan tarafından, bazıları Cumhurbaşkanı tarafından, bazıları da her ikisiyle temsil edilir. Bu o ülkelerin Anayasasına bağlıdır.

■ Daha fazla bilgi için:

Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu

Uğur Mumcu Cad. No: 88 GOP, 06700 - Ankara
Tel: 00 90 312 459 87 00 • Faks: 00 90 312 446 91 76
delegation-turkey@cec.eu.int • www.avrupa.info.tr

AB Bilgi Merkezi

Mete Cad. Park Apt. No: 30/32 - Taksim, İstanbul
Tel: 00 90 212 244 89 29 • Faks: 00 90 212 244 89 20
info@abinfoturk.net

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (ABGS)

Eskişehir Yolu 9.Km. 06800 - Ankara
Telefon: 00 90 312 2857720 • Faks: 00 90 312 2860408
info@abgs.gov.tr • www.abgs.gov.tr

Avrupa Birliği Yerel Bilgi Ağı

Adana Ticaret Odası

Abidinpaşa Cad.
No:52 01010 Seyhan, Adana
Tel: 00 90 322 351 39 11
Faks: 00 90 322 352 32 35
eu-info@adana-to.org.tr
www.adana-to.org.tr

Antalya Ticaret ve Sanayi Odası

Kazım Özalp Cad. 2. Sok. No:4
07040, Antalya
Tel: 00 90 242 248 99 00 (605)
Faks: 00 90 242 244 27 89
euinfo@atso.org.tr • www.atso.org.tr

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası Organize Sanayi Bölgesi

Mavi Cadde, 2. sok. No. 2 Bursa
Tel: 00 90 224 241 57 65
Faks: 00 90 224 241 57 66
eicbursa@btso.org.tr • www.btso.org.tr

Denizli Sanayi Odası

Atatürk Bulvarı No: 94/3 Denizli
Tel: 00 90 258 242 10 04
Faks: 00 90 258 263 81 25
dsodasi@ttnet.net.tr
www.denizliso.tobb.org.tr

Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası

Aliemiri Cad. Kat. 3, Diyarbakır
Tel: 00 90 412 228 17 18
Faks: 00 90 412 224 45 12
yalcin@diyarbakirtso.org
www.diyarbakirtso.org.tr

Edirne Bilgi Bürosu

Hükümet Caddesi Paşakapısı Güney Köşkü,
22020 Edirne
Tel: 00 90 432 216 12 77
Faks: 00 90 432 216 44 88
fusunozerdem@edirne.gov.tr
www.edirne.gov.tr

Gaziantep Ticaret Odası

İncilipınar Mah. 16 No.lu Sok.
27002 Şehitkamil, Gaziantep
Tel: 00 90 342 230 61 72
Faks: 00 90 342 231 04 31
eic@gto.org.tr • www.gto.org.tr

İzmir, ESIAD (Ege Sanayi ve İşadamları Derneği)

Heris Tower, Şehit Fethi Bey Cad.
No.55, K:8, 35210 Pasaport, İzmir
Tel: 00 90 232 483 88 33
Faks: 00 90 232 483 35 25
burcukurcan@esiad.org.tr
www.esiad.org.tr

Kayseri Ticaret Odası

Tennuri Sok. No:6 Kayseri
Tel: 00 90 352 222 45 28
Faks: 00 90 352 232 84 12
kaytic@kaysesito.org.tr
www.kaysesito.org.tr

Mersin Ticaret Odası

Atatürk Caddesi MTSO Hizmet Binası
Kat 3, Mersin
Tel: 00 90 324 238 95 00
Faks: 00 90 324 238 98 02
abinfo@mtso.org.tr
www.mtso.org.tr

Samsun Ticaret ve Sanayi Odası

Buğday Pazan
Abbasağa Geçidi No:8 Samsun
Tel: 00 90 362 432 36 26 / 24
Faks: 00 90 362 432 90 55
eic@samsuntso.org.tr
www.samsuntso.org.tr

Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası

Pazarkapı Mah. Sahil Cad. No:103
Trabzon
Tel: 00 90 462 326 80 70
Faks: 00 90 462 321 88 77
ttso@ttso.org.tr
www.ttso.org.tr

Van Ticaret ve Sanayi Odası

Cumhuriyet Caddesi Demirciler Sk.
Vatso Binası 65100 Van
Tel: 00 90 432 216 12 77
Faks: 00 90 432 216 44 88
vatso@vatso.org.tr
www.vatso.org.tr

İçindekiler

Sunuş	1
AB: nedir ve nasıl çalışır?	2
AB ve genişlemenin kısa bir tarihi	4
Türkiye'nin AB ile olan ilişkileri	6
Türkiye'nin katılım müzakereleri: süreç nasıl işlemektedir?.....	8
Bu müzakereler ne hakkındadır?	
<i>Topluluk Müktesebatı</i> nedir ve neler müzakere edilebilir?	
Ne kadar sürecek?	
Müzakere sürecindeki aktörler kimlerdir?	
Tarama nedir?	
Bölümlerin “açılması” ve “kapatılması” ne demektir?	
Sürecin sonu	
Müzakereler ne kadar hızlı ilerler?	
Kısa “Eurojargon” sözlüğü.....	19

Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu

Uğur Mumcu Cad. No: 88 GOP, 06700-Ankara
Tel: 00 90 312 459 87 00
Faks: 00 90 312 446 91 76
delegation-turkey@cec.eu.int
www.avrupa.info.tr

AB Bilgi Merkezi

Mete Cad. Park Apt. No: 30-32
Taksim, İstanbul
Tel: 00 90 212 244 89 29
Faks: 00 90 212 244 89 20
info@abinfoturk.net

TÜRKİYE İÇİN AB ÜYELİK MÜZAKERELERİ SÜRECİ

Avrupa Komisyonu
Türkiye Delegasyonu

Yasal Uyarı:

Bu yayın ile Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Katılım Müzakereleri sürecinin açıklanması amaçlanmıştır. Yer alan bilgiler hiçbir resmi sözleşmenin, anlaşmanın veya raporun yerine geçmez ya da ierini değiştirmez.

Telif Hakkı Uyarısı:

© Avrupa Toplulukları, 2006

Avrupa Toplulukları ve kaynağın adına uygun şekilde yer verilmesi koşuluyla, aksi belirtilmediği sürece, ticari amaç gütmeden dağıtım amacıyla çoğaltılabilir.